

Meglátogatja mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Melyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállítás: belső-tordautóca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: aki adóhivatalban, Demjén László könyv- és keresztes Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Belsőben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition (Stuttg.)
Nyiteltéri cikkek: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Patria“ jel-es pontozatairól.

Lapunk tegnapi számában ismertettük azon pontozatokat, melyek a pesti „Patria“ szerint, alkalmasak lennének arra, hogy a nemsokára egybegyűlő román nemzeti congressus tárgyalatván, az erdélyi románok kívánalmait ez alapon kielégítenek. Nem tudjuk, de nem is kutatjuk, mily forrásból merített a „Patria“, ehez semmi köze nincs; mi mint független journalisták mondjuk el véleményünket a napi kérdésekről s így arról is, mely régóta van szönyegen, s a románok méltányos kívánalmainak teljesítését érdekl.

Elismerjük, hogy e kérdésben a jog és méltányosság mellett más tekintetek is lehetnek irányadók, egy magasabb cél érdekében szempontjából; ámde, ha mindezeket kellőn figyelemre is méltatjuk s megalatoljuk, — az érdekelt I. és II. pontozatokban sehogysem bírjuk fölfedezni a kibékítés tartós alapját.

A románok ne vitassák az 1867-ki XII-ik teckék érvényét — ez nagyon helyesen van mondva; hanem ebbeli megnyugvásuk közjogi szempontból vajmi csekély értékkel bír; mert, igaz ugyan, hogy ez által a közjogi alap rövidlátó ostromlóinak száma kevesbednek, hanem a kiegyezési mű érvénye, szilárdtsága korántsem nyerne e belenyugvással annyit, hogy azért méltó lenne e nemzetközi és államjogi főfontosságú kérdést bármely nemzeti congressus asztalára adni. Nem szabad felednünk azt, hogy az erdélyi románok intelligenciája közt sok helyütt virágzik még a túlzás; már pedig ennek hívei mily következtetéseket vonnának le abból, ha a dualismus nagy művéhez is hozzászólhatnának a román bizalmi férfiak — ezt részletesen valószínű fölösleges. Meggyőződésünk tehát az, hogy a „Patria“ pontozatai közül az I-ső képezhetne beszélgetések tárgyat, de a propositiók sorába helyet nem foglal — nem foglalhat.

A román nemzeti congressus főlemlítésénél önként merülnek fel e kérdések: Ki hívja azt össze? minő alapon? kik választják meg a bizalmi férfiakat? s az ily küldötkekből megalakult gyűlés minő hatás körrel bírhat?

A legjobb akarattal s a legnagyobb engedékenységgel sem felelhetünk erre azt, hogy e congressus törvényhozási jogokat gyakorolhat. Már pedig ilyenek kellene gyakorolnia, ha az erdélyi románokat negyedik nemzetű akarná proclamálni — legislatio tette ezt hajdan is.

Azt hiszik némelyek, hogy az amolyan 12-ed-rét kérdés, melyet bizalmi férfiak gyülekezete is megoldhat. Csalódnak.

A negyedik nemzet proclamálása az 1848-ki democrata magyar alkotmányt sarkaitól forgatná ki; az unió tényét kérdésessé tenné ismét, — szóval, oly kérdés ez, mely Magyarországot szá-

zadokra vetné vissza a hűbériség korszakának kellő közepébe; szélnek bocsátaná minden eddigi szabadelvű vívmányainkat, s könnyen válhatnék az állami és közjogi zavarok feneketlen kuforrásává. Igénytelen nézetünk szerint efféle tenni a magyar parlamentnek sem állhat hatalmában, mert nem kevesebbet jelent az, mint hadat izenni a joggyenlőségnek, a kor szellemének; efféle vállalkozni a legnagyobb nemzet erejét is felülmúló munka lenne, annál kevésbé vállalkozhatnék erre egy congressusféle testület, melyet kormányi engedély hív egybe, mely nem alapszik törvényen, tehát jogköre is legfőképpen kérelmezésben, emlékirat-készítésben, véleményadásban határozódik.

Mert ha például egy erdélyi román congressus negyedik nemzetű proclamálna az erdélyi románokat, ezáltal nemcsak a románok Erdélyben lakó részének osztatnék kiváltság, királyhágon-tuli véreik rovására, — hanem egyszersmind vizsgálattal az ország egészben a rendiség; mert ha lenne negyedik nemzetiség, kellene lenni 1-ek 2-nak és 3-nak is. Azután, mi joggal tagadhatnánk meg a többi nemzetiségektől azt, hogy ezek is congressust tartsanak, s magukat a sorszámként szerinti rendi nemzetekké tegyék? Ámde engedjük meg a negyedik nemzetiség proclamálását vagy a congressus, vagy a magyar parlament által, oly formán, mintha csak nemesi cím osztatnék az erdélyi románoknak, — ugyan mit emének ők ezzel illő jogkör nélkül?!

A negyedik rendi nemzetiségnek községben, törvényhatóságokban, társulatokban, egyetemen, egyházban hasznát nem vehetnek; concessiónak, megnyugtató kedvezménynek azt csak úgy adhatnák és vehetnék, ha ezzel országos ügyekben bizonyos jogok gyakorlata lenne egybekötve.

Haderő kiállítás, porták szerinti adómentesség megszavazása ma már nem tarthatók a fel-támasztandó négy rendi nemzetre, s hogy levegő-jök legyen, hogy élhessenek, legalább is tartományi gyűlést kellene számokra alkotni, oly ügyek intézésére, melyek ma már országosok nem is lehetnek. Avagy pusztá cím osztogatásért ketté szakítanók az unió első kapcsolat, a törvényhozás egységét? Alig hisszük, hogy ily propositio tételére magyar miniszter vállalkozzék.

Azután mit is jelentene 4-ik nemzetiség, terület és jogok nélkül? Ez senkit sem nyugtatna meg, csak követelésekre unszolná, biztatná a haza túlzásra hajló másjaku polgárait.

Tertületet ugyem adhatnánk, s talán azon jog restituálását sem sürgetni ma valaki józan ész-szel mely szerint a nemzetiségek és felekezetek proportió szerint osztozzanak az államhivatalokban és javadalmakban, — ha csak nem akarnók nyíltan megtagadni mindazt, mit az alkotmányos szabadság; a jogállam, a korszellem Európaszerte elengedhet-

dál a latin és görög bölcsészet tanáruul nevezetett a francia kollegiumba; a memorialisták, kik akkor érintkeztek vele, a midőn az 1848-ki ideig. kormány főtökarságával volt felruházva; a mérnökök, kiket ámulatba ejtett jártasságával a sancrit és hindu irodalomban, a midőn mint kormánybiztos a Suez-esatorna hajózhatóságának megvizsgálására utazott velök: — mindezek és számtalan mások bizonyára úgy találnak ma, hogy Barthelémy St. Hilaire ur keveset változott.

Magas, asceata kinézésű ember, komoly professor modorral, kissé előre hajlott háttal, mi a könyv embereit jellemzi: az övé az első arc, mely szemébe ötlök mindazoknak, kik az elnöki palotát meglátogatják, épen úgy mint hajdanta történt Thiers sz.-györgytári házában — „St. Hilaire az én regulatorom; nem volt soha egyetlen gondolatom, a mely ne nyert volna az által, ha az ő fején is keresztül ment“ — szokta volt akkor Thiers mondani. S habár nem is volt ez talán egyéb baráti bókaál, annyit igaz mégis volt benne, hogy St. Hilaire koponyája magában foglalja mindazon előrelátó kidomborodást, a mely Thiersében talán hiányzanék. Thiers egyenesen a tárgyra tekint, a melylyel foglalkozik, míg St. Hilaire mindjárt az utba eső akadályokra is gondol. Thiers állit, St. Hilaire okadatot, Thiersben megrögzött hazafias buzgalom lakik s azon magán eszméje van, hogy nincs ország az egész világon Franciaországot kivéve, a mely csakugyan megérdemelne a közfigyelmet, Ss. Hilaire ellenben azon nézetben van, hogy sok jó volt a görögökben is és hogy nem ártana néha tőlök venni példát.

A két barát minden lényeges dologban egyenlően gondolkozik s remél, kifejezési módjokban azonban azon különbség van, hogy míg Thiers szavai élces csipősséggel találnak, de a szónok mosolyát és taglejtését igénylik, hogy teljes hatást idézzenek elő, St. Hilaire beszéde pontos utángyörítésként s kinyomatható a mint van, a nélkül hogy módosításokra lenne szükség. Guizot-ot és Dupanloup-t kivéve nincs francia, a ki hozzá fogható volna.

Az élet talányai közé tartozik, miszerint vannak emberek, kikről azt hinnők, hogy a természet bizonyos

lenül megkövetel épen fennállása, közmívelődési haladása és biztonsága érdekében — melyekért Magyarország is bővön meghozta az áldozatot.

Ennyit egy címért adni több lenne mint egy királyságot egy löért!

Ha épen cím kell, állitson ki a magyar parlament egy czifra okmányt, egy titlust sine vitulo ha kedvüket lelik benne — ám örvendezzenek.

A mi a nemzetiségi, helyhatósági és községi ügy a választási törvények revidióját illeti, ennek érdekében mi is örömmel üdvözlendjük ha minél gyakorlatibb és okadatolhatóbb módosításokat foglaland emlékiratába a román nemzeti congressus, — mi is azon leszünk, hogy e részben egyetlen jogos kívánalmuk se maradjon teljesítetlenül.

Az állam és közjogi humbugot azonban mindig nevével szólítjuk.

Eleget experimentáltak nálunk az erdélyi részekben, több efféle minosen szükség! Ép ezért hiú remény a „Patria“-é s vele másoké, mely szerint majd egy idő múlva az erdélyi magyarok, s ezekelyek és szászok is a régi erdélyi állapotok visszaléteért fognak rajongani; a legkonokabb ó-szász sem kívánja ezt; s ha lesznek sérelmeink — a minthogy most is lehetnek — azok orvoslatát a magyar parlamentnél fogják szorgalmazni s nem abban keresendik a menekvést, hogy a magyar államot részeire szedjük szét, hogy azok esetleg sérelmeinkkel egyetemben romjaik alá temessenek: a római sírhatótt Carthágó romjai fölött, az erdélyi — Magyarország romjai közt és alatt még ezt sem tehetné.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Salzburg, Lajos főherczeg a koronaherczegnő különös meghívására (aug. 4.) d. e. 10 órákor Berchtesgadenbe ment, ugyanoda utazott fél 1 órákor a német császár, nyitott kocsiában. A vendéglő előtt nagy néptömeg gyűlt össze, mely a császárt üdvkiáltásokkal fogadta, Károly Lajos főh 3 óra felé egyedül érkezett Salzburgba, s a kísérettel együtt a várakban ebédelt, itt fogadta az érsek látogatását, miután a kíséret az ebédőlőt távozott. Ezután a helytartó tisztelgett. Innen Volklabruckba utazott, miután a német császártól elbucszott. A császár az elutazás előtt terjedelmes levelet irt saját kezűleg az osztrák császárnak. A német császár bevonulása Berchtesgadenbe diadalmenetté lett. A helység ünnepélyesen fel volt lobogozva, diadalkapok voltak felállítva és nagy embertömeg özlönlött össze, mely riadó éljeneket harsogtatott, a nők havasi virágokat, babér-

foglalkozási kört szabott ki számukra, és ezek mégis más egészen ellenkező természetű emberekhez idomítják magokat a legokélelyebb látszólagos erőfeszítés nélkül. Nem lehet a napnak egyetlen órája, a melyben St. Hilaire ur ne gondolna Aristoteles munkáinak általa eszközölt fordításaira s ne gondolkoznék azon előző tartalma fölött, melyet a közelebbi kiadás elé szánt. Recreatiója abban áll, hogy egy-egy jó cikket ír a „Débatos“-ba Vishnu tiszteletről; definitiója egy jól töltött délutánról oda menne ki, hogy a francia kollegium katedrájában állhasson s kimirőlleg értekezessék Plato „Republikájá“-ról és mégis ki töltheti be jobban mint ő azon politikai és társadalmi feladatokat, melyeket személyes tisztelete a köztársaság elnöke iránt és semmiesetre nem magán hajlandóság juttatott kezére?

Nézzük, mily vendégszeretően mozog Thiers elfogadó termében, mily udvarisan üdvözl mindenkit s mily tapintatosan meg tudja választani a tárgyat a melyről itt ott szót vált a vendégekkel. Még nem jött divatba Versaillesban egyik párt részéről sem, hogy duzzogjanak Thiersre úgy, hogy elfogadási estélyei annyira népesek, a minőt egyetlen francia udvar, királyi avagy császári sem volt képes a jelen században felmutatni Östégi családú herczeg, bonapártista tisztek, orleanista bankárok és kereskedők, hírlapírók, ügyvédek és a legfinomabb vörös radikálok — minden rangú és véleményű emberek kiket egyedül csak a köztársasági kormányforma hozhat egymással össze, vannak itten egybegyűlve; és Barthelémy St-Hilaire a legügyesebben tud e tarka elemek közt vitorlázni. A legitimitistáknak tisztelettel szól V Henrikről, azonban hozzáteszi, hogy Franciaország nem kevésbé Franciaország azért, mert postabélyegein nincs királyfej; az orleanisták azt, hogy sokkal inkább ismerik tiszteletét Lajos Fülöp fia iránt sem hogy az itt ismételnünk kellene, azonban épen nem retten vissza, magának Aumalének is szemébe megmondani, hogy a midőn valamely család kormányozni igyekszik valamely országot csak azért, mert ősei is azt tették: annak épen olyan értelme van, mintha valamely család tudorságot, avagy ügyvédi diplomát követelne,

koszorukat s virágfüzereket szortak a császár szekerébe, úgy, hogy ennek meg kelle állania. A császár egyenesen a Waldenburg-nyaralóba hajtatott, melynek lépcsőzetén a koronaherczegi pár által fogadtatt, mire azonnal az ebéd következett. A „Königsee“-re tervezett kirándulás elmaradt, a kedvezőtlen idő miatt. A császár elutazásakor az üdvkiáltások meggyújtak. A sok nép a rozsd idő daczára sem tagított.

A német császár 7 óra felé Salzburgba visszaérkezett, de azonnal termeibe vonult vissza, a hol dolgozott.

Salzburg, A német császár aug. 5. reggel 9 órákor elutazott. A vendéglő előtt nagy népcsoportosnlás; az ujonnan ki-nevezett helytartó Thun gróf szintén megjelent s a császárhoz bevezetett rövid ideig beszélgetett az uralkodóval. A császár az elutazásánál kedvenc szekerét használta, melyet vaspályán hozatott ide, s a mely „Isten ve-lünk“ felirattal van ellátva. A nép élénken üdvözlölte a császárt, a ki mindenkitől szívélyesen bucsuzva elrobogott.

Gastein, Vilmos császár auguszt. 5. este 7 órákor megérkezett, Auersperg fogadta. A fürdő-vendégek csaknem mindnyájan részt vettek az elfogadásban s élénken üdvözlöttek. Ő Felsége kifünően néz ki. Molke, Manteuffel, Zastrow kísérték.

Konstantinápoly, A bécsi, londoni és berlini követségeknél nagy változások lesznek. A consuli-törvénykezés kérdése közelebről szönyegre kerül.

„A magyarok és németek Ausztriában.“

E cím alatt többek közt így ír az „Augsb. Allgm. Zeitung“:

„Megláthat, hogy a magyarok, midőn oly eredményel léptek föl az osztrák alkotmánypárt mellett, saját érdekeiket is szem előtt tarták, de nem lehet vitatni, hogy a nagyobb, szembeszökő, kézzel fogható haszon ez actióból az osztrák németekre háramlott. A magyarok hű erős szövetségeseinek mutatkoztak, a közönséges hála kötelesség; de ha ez nem a politikai érdek, mely gondosan a jövőbe tekint, kötelességévé tette volna a német sajtónak, hogy ha valaha a magyarok itéletet mondanak a németek magatartása fölött, arra azon tartózkodással feleljenek, minőt a magyarok tőlük

mert ösük orvos avagy ügyvéd volt; a köztársaságiakat viszont inti, miszerint a kezka még most saját közökben van s ha megfontolók és elővigyázók lesznek, a diadal elmaradhatlan.

St. Hilaire ur az Operában monarchistának érzi magát, mert a koronázási jelenet a „Proféta“-ban képzeldésének loyális östöneit költi fel; midőn ismét a rokkantak palotája előtt elmenve egy egy mankós és érdemrendes aggot pillant meg, ily gondolat fordul meg agyában: „A Napoleonok bizonyára nagy faj voltak,“ — ha aztán esténként a Revue des Deux Mondes hasábjait futja át, az alkotmányos orleanismus korszakába képzeli vissza magát; végül Thiers beszédeinek hallatára azon meggyőződésre jut, hogy ő republicanus. Az ő republicanus azonban olyan mint a szélkakas, rögtön változásoknak van alávetve. Ha Párisban egy olajkereskedő boltja kigyulad, St. Hilaire legott a kommunisták kezét átja a dologban s fennen hangoztatja, hogy Mac-Mahon az egyedül ember, ki alkalmas egy köztársaságot kormányozni, ha ellenben a krmány szigorral lép fel ellenségeivel szemben, ő az első, aki morog s megjegyzi, hogy ő a megtorlási rendszernek sohasem volt barátja.

Mint tevékeny lelkiismeretes, buzgó férfiú, főnöke előtt jár, mint ama persa kengyelfutók, a kik urok járműve előtt szaladtak, hogy az utban levő köveket elmozdítsák, a legyeket elhajtásák s a köznépet félre tolják. A hasonlat azonban itt is sántikál, amennyiben a persa kengyelfutók nem tudták zaj nélkül végezni kötelességüket, míg St. Hilaire egész eszében teljesíti a magáé. Ő nem politikai zajonc, nem strikeoló és semmi tekintetben nem militans. Még az sem egészen bizonyos, vajjon tökéletesen felfogja-e a politikai taktikát. Az ő egész tudománya azon művészetben áll, hogy udvarias nyelven rábeszélje az embereket, miszerint józanok legyenek, és azon tény, hogy kizárólag ezen varázs által sikerült neki Thiers pártját eddig tömörülten tartani, — bizonyítja, hogy a franciák csak úgy kormányozhatlan emberek, ha tapintatlan eljárás vétetik foganatba ellenök.

TÁRCZA.

Barthelemy St. Hilaire.

„Utra kelt egyszer a török Konstantinápoly felé, hogy kérvényt nyújtson át a szultánnak s utközben egy örménynyel jött össze, a kitől természetesen kérdés-ködni kezdett a fejedelem jelleme után, a ki alatt mindketten szerencsések élni. Az örmény, a ki nagy barátja volt a királynak s általában a főúri osztálynak, legott egész ékesszólását előszedve számlálta föl az uralkodó kitünő tulajdonságait. Ő ez és ez; élete haspoló az iszap-talan folyam folyásához s a „tökély“ csakjén sovány jeltő erényeinek kitejezésére. A kérvényező török el volt ragadtatva a dolog hallatára, midőn azonban a másik be-fejezte magasztalát, így szölt elmerengve esoválván fejét; „Igen de mit tud ön mondani csibukésjáról?“ mert én azt tapasztaltam, hogy a hatalmasok tettei sokkal kevésbbé függének saját szándékaiktól, mint kedvező szolgáltaiktól úgy, hogy én inkább szeretném, ha egy gonosz szultánnal lenne dolgom, akinek jóindulata csibukésja van, mint oly szultánnal, aki maga kegyelmes, de kegyetlen csibukésja van.

A jelen pillanatban számtalan kérelmező van Franciaországban, kik épen úgy vélekednek, mint emez örmény, és a kik nem annyira azzal törődnek, mily fogadtatásra talál kérvényük Thiers-nél, mint inkább azzal, minő hatást gyakoroland az Barthelemy St. Hilaire; ő nem csibukésja ugyan Thiersnek, de főtökárja, titkos tanácsosa és jobb keze s emellett még mint vezérférfi szerepel a kormánypártban, sőt többé kevésbbé a hivatalos lapnak is főszerkesztője.

Ez kétségteleenül bokros foglalkozás egy emberre, főleg pedig olyanra nézve, ki inkább szereti Aristotelest, mint a politikát és oly életkort ért el, a midőn kelleme-sebb mások fáradsalmait nézni, mint azokban részt venni. St. Hilaire ur azonban nem tartozik azon emberek közé, kik öregedni látszanak. A tanoncok, kik alatt halgatták a tudományokat, a midőn 1838-ban Victor Cousin utó-

szolgálatokkal kiérdemelték. E helyett az utolsó napokban a legelső német lapok hasábjait telve látjuk Magyarország ellen szórt bántalmakkal és rágalommal, „elbizott bolgárok”, „félművelt pusztaiak”, „Európában csak túrtatárhordák”, „igy tiszteltnek meg a magyarok. — Miért? mert a magyar sajtó az osztrák németeknek a lövész ünnepélyen való magatartása s a hannoveri beszédek fölött nem tetszőleg nyilatkozott s azt mondta, hogy ezek elmaradhattak volna.

Ezután elemezve a Deák által teremtett dualismust így folytatja:

„Magyarországnak tehát ellene kell tőnie a pangermanizmusnak nem kevésbé, mint a panslavizmusnak. Ha az 1870. évi Austria még kételkedhetett is az iránt, melyik veszélyesebb rá, a panslavizmus-e vagy a pangermanizmus: ma már erre nézve nem forog fön kérdés. Austria nézve a pangermanizmus a hasonló szláv iránynál már annál is veszélyesebb, mert Berlin közelebb van Bécshez mint Moskva a német hadsereg s birodalom erősebb mint az orosz hadsereg s birodalom, s mert a német nemzetiség nagyobb magábaolvastást képes eszközölni, mint a szláv.

„Ép az utóbbi években nyírt pedig a pangermanizmus Austriában jelentékenyen. Német ministeriumnak igen nehéz német nemzeti aspirációkat elnyomnia, s azért történt az, hogy Hohenwart után, bár az elnyomtatás stb. fölötti panaszokdás értelmét veszítette is, a német nemzeti irány növekedett. Egyszerűen nevéstéges lenne — egy pár tulloyalis lap módjára — tagadni, hogy Austriában van párt, mely szelid kifejezéssel élve, „nincs, tisztában az iránt, kívánja-e Austria fönmaradását vagy ne.” E pártnak van vezére, közlönye, vannak egyletei is.

A magyar államférfiak, így folytatja a cikket, legbecsületesebb és legösszefogottabb támogatói a monarchia Németországgal való egyetértésének, nem Németország ellen intézett ellenséges hang hát az, ha a magyar lapok a lejtántuli német nemzeti mozgalmat elkarhóztatják, s az alkotmány párttól követelik, hogy e szenvedélyeken urkodjék. A német-nemzeti mozgalom végső következményeiben tagadása a Deák által óhajtott Austriának. A német nemzeti pártnak joga van élesen felelni a magyar lapoknak, ezek azonban mérséklettel tettek; miért árasztják el azonban alkotmányhi lapok, melyek azonfelül a jelen kormányval összekötöttesben állanak, szitkozódósaikkal a magyarokat, mert azok az osztrák németek to-lakodó és nem viszonzott berlini coquettoirózását nem helyeselték, ez egy kissé oly rejtélynek tetszik előttünk minőkben Austria története gazdag.

Legujabb táviratok.

Bécs, aug. 5. Az „Abp.” távirata szerint király ő felsége tegnap este Olmützbe érkezett, és a helytartó, a parancsnoklő tábornok és a várparancsnok által hódolatteljesen fogadtatott, másrésztől a tömegesen megjelent nép által lelkesülten üdvözöltetett.

Zágráb, aug. 5. A tartománygyűlés mai ülésében Strossmayer püspök is jelen volt. Az országos kormány-nak a botbüntetés eltörlésére vonatkozó törvényjavaslatát felolvasztatott és a codificatióális bizottsághoz utasította

A kormány közlé, hogy a költségvetési vitánál Muhics Hervoics, Vardin és Kroszjavi fogják képviselni a kormányt. Erre a jaskai választásra vonatkozó vizsgálat iránti jelentés olvastatott fel, és a választás megem-misítése és Jaskának választóhelyül ajánlása fogadtatott el. Smaics az iránt interpellálja a kormányt: tett-e már intézkedéseket, hogy a károlyvárosi és fümei pályák építésénél a rendetlen fizetés miatt elkeseredett munkások megnyugtattassanak. Spua kérdi: miért nem válaszol a kormány az ő interpellációjára? Mukics válaszol a bello-vári lelkész fizetése miatt tett interpellációra. Antonek és Muzler lényegtelenebb interpellációkat adnak be. Holnap nem lesz ülés.

Fiume, 5. Kerkapoly pénzügyminiszter tegnap a tengeren ide érkezett s igen szívélyesen fogadtatott. Gr. Zichy kormányzó számos csolnakkal a miniszter elé ment. Ma volt az összes hatóságok bemutatása, később a város nagyszerűn kivilágitatott, s imponans fákyásmen-nelben részt vettek a városi képv. testület, a kereskedelmi kamra, az összes testületek s a polgárság virága. A transparentek a magyar korona országainak czimereit tüntetik elő. Az öröm általános.

N. Bányá, aug. 5. Nagy-Bányán a Deakpárt meg-választotta Stollt 1354 szóval a baloldali Teleki 792 szavazata ellen.

Zimony, aug. 5. A karloviczi congressusra dr. Subotich ma csaknem egyhangulag választottot képviselővé.

Zágráb, aug. 5. A regnicolaris küldöttség egy al-bizottságot nevezett ki a kiegyezés pénzügyi revisiójára, melynek tagjai: Mazuranic, Zivkovic és Jakic. — Fiume megyében kholera-esetek fordultak elő.

Konstantinápoly, aug. 5. A követségi személyzet-ben gyökeres változások vannak kilitásban: a bolgár kérdést Mihad pasa nem hajlandó olyképen oldani meg, hogy az exarcha független maradjon.

Konstantinápoly, aug. 5. Kiamil basa az államtan-ács elnökévé s Fliz bey a táviratügyek miniszterévé neveztetelt ki.

London, aug. 5. A „Times” jelenté, hogy Thiers egy iratot intézett a spanyol királyhoz, melyben a me-renylet alkalmából a király iránti rokonszenvét, valamint Franciaország részéről baráti biztosításokat fejez ki a spanyol nemzet iránt.

KÜLFÖLDI HIREK.

Mint Bukarestből 2-ről jelentik, a nemzetőség ide-iglenes lefégyverzésénél egészben véve semmi említésre méltó csendháborítás sem fordult elő.

Bukarest, aug. 4. Egy fejedelmi decretum jóvá-hagyja a dohánymonopolium részvénytársaság alapsza-bályait; a tőke már alá van írva és 25 millió francból áll 50,000 db részvényben.

Cetinje, aug. 5. Jegyzékek váltattak Cetinje és Skutari között, az előfordult összeütközés miatt. A mon-tenegroiak nagyon izgatottak, a fejedelem alig tudja őket visszatartani.

Páris, aug. 3. Az „Agence Havas” szerint a hi-vatalos lap közzéteendő holnap a kölcsönaláírásának szét-osztását, mely valószínűleg 7 $\frac{1}{2}$ százaléktól fog tenni. A nemzetgyűlés ma a clermont-tullei vasutara vonatkozó

törvény és több más helyi érdekű törvényjavaslat meg-szavazása után ülészakát befejezte.

Mint a „Times”-nek Santanderből írják, hétfőn reggel a király egy ágyunaszádon Santonába indult s dél-után oda érkezvén, nagy lelkesüléssel fogadtatott. Az éjet Santonában töltvén, jul. 30-án visszatért Santanderbe. F. hó elsején a „Victoria” páncélos fregáton San-Sebas-tianba indult.

Mint Welsből jelentik, Károly Lajos főherczeg ur ő cs. k. fensége 3-án déli egy órakor, porosz dzsidá-ez-redesi egyenruhában, báró Hornstein vezérőrnagy s fő-udvarmester, és egy hadsegéd kíséretében a német császár elfogadása végett a pályaudvarban megjelent. A pá-lyaudvar előtt számos közönség gyűlt össze. Egy óra után 36 perczel történt meg a német császár megérke-zése. Vilmos császár polgári öltözetben kilépett a vag-gonból s a főherceget a legbarátságosabban üdvözlé. A kíséző személyzetek kölcsönös bemutatása után tús-tént megtörtént a tovább utazás. Vilmos császár, ki egészséges színben van, a főherczeggel ugyan azon cou-péban foglalt helyet. Miután a német császár részéről minden hivatalos fogadás visszautasított, a helytar-tónak és a linzi katonai parancsnoknak Welsbe jövetele valamint egy diszszadát felállítás is elmaradt

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, augusztus 7. 1872.

A királyi meghívó levelek a jövő országgyűlésre a felsőház tagjainak már meg küldtek.

Király ő felsége a Személye körüli magyar miniszter előterjesztése folytán, Olteanu János lugosi görög katolikus püppöknek, az egyház és állam körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül a Lipót-rend közép-keresztjét díjmentesen adományozni méltotatott.

Ó császári és Apostoli kir Felsege. somogymegyei Nyim r. k. hitközségnek iskola építésére o. é. 150 frnyi összeggel, árvegyei Alsó-kubin izr hitközségnek hasonló czéliből 500 frnyi segélyt leg-kegyelmesebben adományozni méltotatott.

Királyné ő felségének asztalára Kovács Márton n.-szombati kertész 3 db legfinomabb guadeloup-dinnyét küldött Ischlebe, melyért Erzsébet királyné br. Nopca főudvarmestere által táviratilag fejezte ki legma-gasabb köszönetét.

A vallás-és közoktatásügyi m. kir. minister gróf Sándor Mór fehérmegyei földbírtokos urnak, ki háromrzsai pusztáján iskolaházat s tanítólakot építtetett s azt faiskolai kertjél ellátatta s azon kívül a tanító tiszties ellátásáról gondoskodott, úgy hogy ezen községi jellegű iskolában az oktatás már f. é. october elején elején kezdetét vehetendi, — ezen a hazai közokta-tási ügy előmozdítása érdekében hozott nemes áldozatáért köszönetét fejezte ki.

Vilmos főherczeg a mult hó 30-kán hagyta el Szt. Pétervárt s az orosz czárt Moszkvába követte. A főherczeg ur 3-án Kiewbe utazott s ott bncsut véve az orosz czártól haza utazik.

Az új müegytem. Az új József müegytem Pesten az országuton a hajdani Kunewalder-féle ház telkén építetik, a tervek készítésével Stein dl Imre mű-

építész és tanárt és Skulniczky Antal műépítészét bizta meg a kultuszminiszter, s e mellett ugyan-e célból nyil-vános pályázat is hirdettetett. A tervek közül a legjobb 600 dr. körmőczi arannyal fog díjaztatni, s az illető fogja elnyerni az építés müvezetését.

Városunk tüzölő testülete gyorsan alakul meg. Ma délután 6 órakor 170-en vonulnak ki Monos-torra, hol Gamauf Vilmos id. parancsnok vezetése alatt gyakorlataikat megkezdik. Vasárnap reggel 6 órakor lesz a második gyakorlat.

A zürichi müegytem tanárai dicsérettel nyilatkoztak a lefolyt tanév magyar ifjainak szorgalmá-ról s felfogási élénkségéről; 126-an voltak összesen.

Erdekes löverseny. Unter-Waltersdorfban az 5-ik huszárezred két szakaszának tiszté mult hó vé-gén gr. Arco ebreichdorfi kastélya mellett löversenyt rendeztek, melyben igen számosan vettek részt. Az első gátversenyben Galyóczy kapitány „Szedé” nevű lova győzött. Az akadályversenyben gr. Cadriani főhadnagy „Lady”-je ért először a czélhoz. A verseny után nagy lakoma és ünnepély volt a gr. Arco kastélyba.

Bankócsinálókra bukkantak Pécsét a Flo-rián utcában. Szép társaság ült együtt és dolgozott nagy buzgalommal, midőn a rendőrség betoppant. Nagy mennyiségű bankót foglaltak le, melyek még nem voltak teljesen készpénzi.

Japán müveltségi viszonyok. Az euró-paiak óriási hódítást tettek 5—6 év alatt Japán müvel-tebb köreiben. Jelenleg már a legtöbb előkelő japáni európai öltözetben jár, a főbb tiszték közül igen sok helyen európaiak vannak. Angolul minden iskolában tanul-nak s ezenkívül évenként mintegy 550 tehetséges ifju kül-detik ki külföldre, leginkább Angliába s Éjszak-Ameri-kába tanulmány végett. A benszülottek iskoláiban is elő-szeretettel alkalmazzák az angol tanítókat.

Kivilázott kannibál. Egy sandvichi benszü-lött így nyilatkozott nemrég a népevelés ügyéről egy gyűlés alkalmával: „Ugy látom, hogy önök közül többen még most is vonakodnak a közoktatási költség-vetés mellett svavazni. Ami engem illet, én nem habozom e tekintetben. Én inkább látom el a néptanítót nagy jövede-lemmel, mint a rendőrhivatalnokot, Ez utóbbi csak védel-mel, a tulajdont, az előbbi ellenben megtanítja, miként kell azt tisztelnünk. Minden dollár, melyet a nép fölvilá-gosítására fordítunk, a jövő részére adott biztosítási díj. Számálják önök össze, mennyibe került pár évvel ezelőtt a rendőrség és igazságszolgáltatás s mennyibe jelenleg. Minél többet költünk a népevelésre, annál kevesebbe kerülnek amazok.”

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augusztus 6-ról: 5% Metalliques 66.20. 5% Nem-zeti kölcsön 72.70. 1860-diki államkölcsön 103.40. Bank-részvények 856. Hitelrészvények 3.38. London 110. 40. Eziüst 108.15. Cs. kir. arany 5.30. Napoleondor 8.82 $\frac{1}{2}$.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 81.60. Temesi 81.75. Erdélyi 80.50. Horv.-Slavon 84.50.

Felölös szerkesztő: Sándor János.

17,824 1872. 2—3 (520)

Pályázat.

Az alóit magy. kir. pénzügyi igazga-tóság területén egy IV. osztályú adó-ellenőri állomás 840 ft fizetéssel, 100 ft lakpénzzel és eszlegetes előléptetés foly-tan egy V. vagy VI-os osztályú adó-ellenőri állomás 780 vagy 720 ft fize-téssel és 100 ft lakpénzzel, vagy pedig egy IV. V. VI. vagy VII-ed osztályú adó-tisztii állomás 800, 700, 600 vagy 480 ft fizetéssel és 100 ft lakpénzzel, a fizetés két harmadával felérő tiszti bizto-síték letételeknek kötelezettsége mellett be-töltendő.

Pályázók a hivatalos magyar és azon-kivül a német vagy román nyelvbeni jartas-ságokat, továbbá a számviteli és pénzeke-zelési képzettségüket igazoló, végleg adó-hivatali vizsga letételi bizonylatokkal fel-szerelt kérvényeket ezen m. kir. pénzügyi igazgatósághoz három hét alatt benyújthatják.

Nagy-Szeben, 1872. jul. 21-én.

WIENER COMMISSIONS-BANK

tőzsdé-ügyszobája és váltóirodája

Schottenring 18.

átvesz bármilyen névvel nevezhető bank-, váltó- és tőzsdé-üzletet.

Megrendeléseket a helybeli piacról s a vidékről igen gyorsan, szilárdul és pontosan teljesítetnek, s a tőzsdé-ügyszoba által megvásárolt értékpapirokra és valutákra, tekintettel a pénzpiacz időnkénti állására, a legutányosb feltételek mellett adatik előleg.

Az üzlethelyiségek reggel 9-től este 6 óráig szakadatlanul nyitva vannak a közönség számára. 13—15 [494]

41—* (21)

Hitelbank és Zalogkölcsön-Társulat

1. lezártított váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;
2. vész és elad földterhermentesítési kötvényeket, részvényeket, magán köl-vényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovársra;
3. béhajított váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más czímen levő követeléseket; kivézi a pénziáróbi az utalványozott földterhe-mentesítési kötvényeket;
4. elf. gad özeményképpen mindenmümi értékpapirokat és értéktárgyakat;
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok újjan lehet rendelkezni;
6. átvesz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátrairalig forgatható pénztárgyeket ad ki; az ilyenmü pénztárgyekek legkisebb értéke 100 ft;
7. a zalogkölcsön-üzletben kölcsönöket ad a) mindennemü ingóságira, b) drágaságra; c) készreke s arany- és ezüstnömüekre; c) értékpapirokra, azaz min-dennemü államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

A föld egytellen növénye sem egyesít oly szerencsésen legjókonyabb befolyást a lélegzési és emésztő-szervekre, az ideg- és inrendszert oly állandó szilárdúsá-val, mint az indiaiok általános gyögyesze, a Coca Peruból, a mit tekintélyek, mint Humboldt S., Martius, Lauza s mások, a gümösödés tökéletes hiányának (az Andeslakókónál), valamint a koquerok más étiokésségének (minden más táplálék nélkül) szemtanúi, esodálkozza tanusítják. Ezek alapján dr. Sampson tanár a cocát saját hazájában gyökeres tanulmány- és kísérletek tárgyává tette, a melyeknek a leg-nehezebb befejezésben is bizonyított végredményei a

Coca-labdacsok I., II. és III.

Coca I. torok-, mell és tüdőbajoknál, még előhaladt állapotban is fényes sikert eszközöl; coca II. megzúrtelt a legmakacsabb emésztés-háborogtatásokat, gyö-morhurtot, aranyer-bajokat, éviagyhiányt st., és coca III. a leghatározob, söt ki-pótolhatlan gyögyesze ideggyengeség, hypocondria, aszkóti, s nevezetesen általános és különös gyengeségi állapotok ellen (pollutió, nemi gyengeség st.). Ara porosz gyögyesze-díjszab. szerint 1 doboz 2 ft, 6 doboz 10 ft o. ért. Bővebb felvilágosításul lásd: Wissenschaftl. Abhandlung über die Coca, ingyen a szerezcsen-gyögyeszeirtár-ban Mainzban.

Főraktárak az osztr.-magyar birodalom számára:

Bécsben: Haubner Ed. am Hof.

Pestben: Török J.

(456) 14—20

Megjelent és Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden könyvárusnál kapható:

Kolozsvár története.

Első kötet. Oklevéltárral. (1) Ös-ó-é középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u. Egy külön kötet világszító rajzokkal. (36 tábla.)

Írta Jakab Elek.

Ára 10 ft. (327)

E minde tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicséretben és aján-lani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát a város érteleme-s t. közönsége, s munkát pártfogása alá venni és terjeszteti, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós írónak minél több kedvet önlson e munka folytatására, melynek legértékesebb része az utabkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklő fogja lapozgani és benne bevátoadni, s a folytatást minden áron megszeretzi magának.

Demjén László.

Értekezhetni Gyulai Lászlóval, a Széchenyi-terti házában (448. sz. a.)